

เจตนาในการกระทำความผิด

หลัก มาตรา 59 “บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2813/2562 แม้จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคลซึ่งเป็นเพียงบุคคลสมมติโดยอำนาจของกฎหมายต้องดำเนินหรือปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของบริษัทผู้แทนนิติบุคคลก็ตาม แต่ความรับผิดชอบทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคลยังคงต้องพิจารณาตามหลักทั่วไปโดยต้องปรากฏว่าผู้แทนนิติบุคคลนั้นได้กระทำความผิดโดยเจตนาตาม **มาตรา 59 เป็นองค์ประกอบสำคัญ** คดีนี้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า จำเลยที่ 1 ประกาศเลิกกิจการและเลิกจ้างก่อนที่จำเลยที่ 2 มีชื่อเป็นกรรมการ ทั้งจำเลยที่ 2 ไม่เคยแสดงตัวและเจตนาเข้าดำเนินงานจัดการแทนจำเลยที่ 1 เชื่อว่าจำเลยที่ 2 ถูกใช้ชื่อจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงให้เป็นกรรมการแทน ก. กรรมการคนก่อนระหว่างรอให้การเลิกกิจการและเลิกจ้างมีผลในวันที่ 1 เมษายน 2557 เท่านั้น พยานหลักฐานโจทก์ไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่าจำเลยที่ 2 มีเจตนาเป็นกรรมการผู้มีอำนาจของจำเลยที่ 1 และร่วมกับจำเลยที่ 1 ไม่จ่ายค่าชดเชยและค่าจ้างสำหรับวันหยุดพักผ่อนประจำปีในปีที่มีการเลิกจ้างให้ลูกจ้าง ผ่าฝืนคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงาน โจทก์จึงต้องอุทธรณ์ว่า มีข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์อย่างไรที่แสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 2 เป็นกรรมการผู้มีอำนาจและมีเจตนาร่วมกับจำเลยที่ 1 กระทำความผิดตามฟ้อง การที่โจทก์อุทธรณ์เพียงว่า จำเลยที่ 1 กระทำความผิดตามฟ้อง ถือได้ว่าจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ 1 ร่วมกระทำความผิดด้วยตาม ป.วิ.อ. มาตรา 7 นั้น ยังไม่อาจถือได้ว่าโจทก์ได้โต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้นว่าจำเลยที่ 2 มีเจตนาเป็นกรรมการผู้มีอำนาจและร่วมกับจำเลยที่ 1 กระทำความผิดตามฟ้องอย่างไร

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6581 - 6582/2556 จำเลยออกเช็คให้ผู้เสียหาย โดยผู้เสียหายรู้ว่าขณะที่ยกเช็คคนนั้น จำเลยไม่อาจชำระเงินตามเช็คได้ แต่จำเลยอยู่ในภาวะที่ต้องออกเช็คเพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้เสียหายในเวลาที่ผู้เสียหายรู้ว่าจำเลยยังไม่มีเงินที่จะ

มาชำระหนี้แก่ผู้เสียหาย **จึงไม่อาจรับฟังได้ว่าจำเลยกับผู้เสียหายมีเจตนาใช้เช็คพิพาทเป็นการชำระหนี้**

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 950/2552 กระสุนปืนที่จำเลยใช้ยิงผู้เสียหายไม่ได้บรรจุเม็ดตะกั่วบรรจุเฉพาะดินปืนอัดด้วยกระดาษเท่านั้น จำเลยทราบดีว่าไม่สามารถทำให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตายหรือได้รับอันตรายแก่กาย การกระทำของจำเลยจึงถือไม่ได้ว่ามีเจตนาฆ่าผู้เสียหาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8743/2550 จำเลยกับ จ. ได้รวมกันใช้อาวุธปืนลูกซองสั้นยิงมาที่บ้านผู้เสียหายทั้งสองในระยะห่าง 14 เมตร โดยเล็งปากกระบอกปืนไปที่ตัวบ้าน มิได้เล็งปากกระบอกปืนไปที่ผู้เสียหายทั้งสองหรือบุคคลใดซึ่งอยู่ในบ้าน พฤติการณ์ดังกล่าวเชื่อว่าจำเลยกับ จ. มิได้มีเจตนาฆ่าผู้เสียหายทั้งสองหรือบุคคลใด อีกทั้งจำเลยให้ปากคำว่ายิงปืนเข้าไปในบ้านผู้เสียหายที่ 2 เพียงแค่ข่มขู่และแก้แค้นผู้เสียหายที่ 1 กับพวกที่ใช้ไม้ตีทำร้ายจำเลยกับ จ. เท่านั้น ไม่มีเจตนาฆ่าใคร พยานหลักฐานของโจทก์จึงไม่มั่นคงพอที่จะรับฟังได้ว่าจำเลยได้รวมกับพวกพยายามฆ่าผู้เสียหาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7676/2549 แม้โจทก์จะมีผู้เสียหายทั้งสองและจำสิบตำรวจ ส. เบิกความยืนยันว่า เมื่อผู้เสียหายที่ 2 เปิดสัญญากระบอกไฟส่องสัญญาณให้จำเลยหยุดรถแต่จำเลยซึ่งชะลอความเร็วรถลงกลับเร่งความเร็วพุ่งเข้าชนผู้เสียหายทั้งสองก็ตาม แต่ขณะที่จำเลยเร่งความเร็วรถพุ่งเข้าชนผู้เสียหายทั้งสองนั้น รถจำเลยอยู่ห่างผู้เสียหายทั้งสองประมาณ 5 เมตร ซึ่งในระยะดังกล่าวถือได้ว่าเป็นระยะกระชั้นชิดและการเร่งความเร็วรถเพื่อพุ่งเข้าชนก็เป็นไปโดยกะทันหัน จึงไม่เชื่อว่าผู้เสียหายทั้งสองจะทันระมัดระวังและกระโดดหลบได้ทัน โดยเฉพาะผู้เสียหายที่ 1 ยิ่งไม่น่าจะกระโดดหลบหนีได้เลย เพราะขณะนั้นผู้เสียหายที่ 1 ยืนอยู่ติดกับรถยนต์กระบะที่เจ้าพนักงานตำรวจจอดอยู่

ไม่มีพื้นที่เหลือพอที่จะกระโดดหลบหนีไปได้และรถยนต์ของจำเลยย่อมจะพุ่งเข้าชนหรือเฉี่ยวชนรถยนต์กระบะด้วย ไม่น่าจะหักหลบรถยนต์กระบะไปได้ทั้งขณะเกิดเหตุจำเลยมีสิ่งของผิดกฎหมายซุกซ่อนอยู่ในรถ ตามพฤติการณ์และการกระทำดังกล่าวเชื่อว่าจำเลยเพียงแต่มีเจตนาที่จะหลบหนีให้พ้นการตรวจค้นและจับกุมของผู้เสียหายทั้งสองกับพวกเท่านั้นหาได้มีเจตนาฆ่าไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5318/2549 จำเลยจ้างให้บุคคลที่ไม่รู้มาก่อนว่าที่ดินบริเวณที่เกิดเหตุเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ให้นำรถไถไปไถที่ดินบริเวณดังกล่าว จึงไม่ใช่เป็นการใช้ให้ผู้อื่นกระทำความผิด เพราะผู้ถูกใช้ไม่รู้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด แต่เป็นการใช้บุคคลเหล่านั้นเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด ถือว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดเองโดยอ้อม จำเลยจึงมีความผิดตาม พ.ร.บ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 มาตรา 14 และมาตรา 31 วรรคสอง

หัวข้อเกี่ยวกับเจตนา

1. เจตนาประสงค์ต่อผล
2. เจตนาประสงค์ต่อผล
3. ไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด/สำคัญผิดในข้อเท็จจริง
4. การรับโทษหนักขึ้นเพราะผล
5. การกระทำโดยพลาด

1. เจตนาประสงค์ต่อผล

ผู้กระทำประสงค์ต่อผลหรือไม่นั้น โดยปกติแล้ว ผู้กระทำความผิดมักจะไม่ยอมรับว่ากระทำไปโดยประสงค์ต่อผล จึงจำเป็นต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างประกอบ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1190/2553 จำเลยใช้มีดฟันผู้เสียหายเพียงครั้งเดียว เมื่อผู้เสียหายวิ่งหนีไป ก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยวิ่งไล่ตามไปทำร้ายผู้เสียหายอีก ซึ่งจำเลยนำสืบต่อสู่ว่าใช้มีดฟันผู้เสียหายเพียงครั้งเดียวเพื่อช่วยเหลือเพื่อนที่ชกต่อยกับผู้เสียหาย โดยไม่ได้เลือกว่าจะฟันผู้เสียหายบริเวณใด หากจำเลยมีเจตนาจะฆ่าผู้เสียหายมาก่อน จำเลยสามารถวิ่งไล่ตามไปใช้มีดฟันทำร้ายผู้เสียหายได้อีกโดยไม่ปรากฏว่ามีสิ่งใดมาขัดขวางไม่ให้จำเลยทำเช่นนั้น ประกอบกับพวกของจำเลยก็มีหลายคนสามารถวิ่งไล่ตามผู้เสียหายไปได้นอกจากนี้ขณะที่จำเลยใช้มีดฟันผู้เสียหาย ผู้เสียหายเพียงแต่ยกแขนขึ้นบังเท่านั้นไม่ได้ปกป้องแต่อย่างใด ปรากฏว่าผู้เสียหายมีบาดแผลฉีกขาดบริเวณข้อศอกข้างขวายาวประมาณ 10 เซนติเมตร ซึ่งไม่ใช่บาดแผลฉกรรจ์ แสดงว่าจำเลยไม่ได้ใช้มีดฟันอย่างรุนแรง อีกทั้งจำเลยและผู้เสียหายไม่มีเหตุโกรธเคืองกันมาก่อนถึงขนาดจะต้องเอาชีวิต พฤติการณ์การกระทำของจำเลยมีเจตนาเพียงแต่จะทำร้ายเท่านั้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1644/2554 โจทก์ฟ้องจำเลยในความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน แต่ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าจำเลยใช้อาวุธมีดของกลางฟันผู้เสียหาย ขณะที่ผู้เสียหายกำลังจะแย่งมีดจากจำเลย และเมื่อได้ความว่า **บาดแผลของผู้เสียหายไม่ร้ายแรงมากนัก** จึงเชื่อว่าจำเลยฟันผู้เสียหายไม่รุนแรง ประกอบกับไม่ได้ความว่าบาดแผลที่ผู้เสียหายได้รับเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิต **จึงฟังไม่ได้ว่าจำเลยใช้อาวุธมีดของกลางฟัน**

ผู้เสียหายโดยเจตนาฆ่า ข้อเท็จจริงฟังได้เพียงว่าจำเลยใช้อาวุธมีดฟันทำร้ายผู้เสียหายจนเป็นเหตุให้ผู้เสียหายรับอันตรายสาหัสเท่านั้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7139/2553 ขณะเกิดเหตุจำเลยเห็นบอวูธปิ่นพกไว้ที่เอว อยู่ก่อนแล้ว เมื่อจำเลยตาม โจทก์ร่วมออกมาที่รถดิ่งประตูด้านคนขับเปิดนั้น จำเลยมี โอกาสดีที่จะชักอาวุธปืนที่เหน็บที่เอวออกมายิงใส่โจทก์ร่วม **ซึ่งจะสามารถฆ่าโจทก์ร่วมได้ โดยง่ายแต่จำเลยไม่ได้ทำ** แสดงว่า**จำเลยไม่มีเจตนาฆ่าโจทก์ร่วมมาแต่แรก** จำเลยจึง ไม่ได้ชักอาวุธปืนยิงเมื่อมีโอกาสดีดังกล่าว อย่างไรก็ตามจำเลยได้ยิงเมื่อโจทก์ร่วมขับรถ ออกไปซึ่งเป็นการยิงตามหลังรถ กระสุนถูกตัวถังรถที่ฝากระบะท้าย 1 นัด อีก 1 นัด มีรอย ที่ตัวถังด้านข้างเกือบจะถึงขอบรอยต่อกับส่วนห้องผู้โดยสารด้านหน้าที่เรียกว่าแคปหรือที่ วางให้คนโดยสารนั่งหรือไว้ของด้านหลังเบาะคนขับ รูกกระสุนที่ฝากระบะท้ายอยู่ต่ำกว่าขอบ บนกระบะ 12 เซนติเมตร และรอยที่ตัวถังด้านข้างต่ำกว่าขอบบนกระบะ 14 เซนติเมตร ถือ ได้ว่าอยู่ในแนวเดียวกัน เหนือขอบบนกระบะเป็นโครงหลังคาและกระจก **โอกาสที่กระสุน 2 นัดที่จำเลยยิงจะถูกโจทก์ร่วมแทบจะไม่มีเลย** หากจำเลยต้องการจะให้กระสุนถูก โจทก์ร่วมต้องยิงผ่านกระจกเพราะกระสุนทะลุกระจกได้ง่ายพอจะมีโอกาสไปถูกโจทก์ร่วม ได้ แต่จำเลยยิงระดับเดียวกันทั้งสองนัดที่ตัวถังรถ น่าจะเป็นการตั้งใจยิงรถที่ตัวถังรถเพื่อ ระบายความโกรธ พฤติการณ์ยิงปืนพก 2 นัด ของ**จำเลยไม่เพียงพอจะชี้ว่าจำเลยมี เจตนาฆ่าโจทก์ร่วม**

2. เจตนาประสงค์ต่อผล

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 724/2563 จำเลยเป็นผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎรในหมู่บ้าน นอกจากอาวุธปืนยาวลูกซองเดี่ยว ขนาด 12 ที่ใช้ยิงผู้ตาย ซึ่งเป็นอาวุธปืนที่ทางราชการมอบให้ไว้ใช้ตรวจรักษาความปลอดภัย

ในหมู่บ้านแล้ว จำเลยยังมีอาวุธปืนยาวลูกซองเดี่ยว (NTS) แบบสไลด์ แอคชั่น (SLIDE ACTION) บรรจุ 4 นัด ขนาด 12 ที่ใช้ยิงขึ้นฟ้าในวันเกิดเหตุอีก 1 กระบอก **จำเลยย่อมมีความชำนาญในการใช้อาวุธปืนและทราบดีอยู่แล้วว่าอาวุธปืนเป็นอาวุธที่ร้ายแรงสามารถทำอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ง่าย** แต่จำเลยยังใช้อาวุธปืนยาวลูกซองเดี่ยวขนาด 12 ของกลางที่มีกระสุนบรรจุอยู่ในการข่มขู่ผู้ตาย ในขณะที่ผู้ตายนั่งอยู่บนแคร่ จำเลยเดินถืออาวุธปืนเข้าไปหาผู้ตายเพื่อข่มขู่ โดยปากกระบอกปืนชี้ไปหาผู้ตายในระยะใกล้จนผู้ตายสามารถจับปากกระบอกปืนได้ **จำเลยย่อมสังเกตเห็นได้ว่าอาวุธปืนของกลางอาจลั่นถูกผู้ตายถึงแก่ชีวิตได้** แต่จำเลยยังคงกระทำการดังกล่าว เมื่อเกิดการตึงปืนกันจนปืนลั่นถูกผู้ตายถึงแก่ความตาย จึงเป็นการกระทำโดยเจตนาฆ่าผู้ตาย หากใช้เป็นการกระทำโดยประมาทไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาเห็นว่า เป็นเล็งเห็นผล แต่ข้อเท็จจริงเห็นได้ว่ามีประเด็นปัญหาว่าเป็นประมาทหรือไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10839/2557 การที่จำเลยไปให้ข่าวและหนังสือพิมพ์ได้ลงข่าวแพร่หลายทั่วจังหวัดลำปางว่า จำเลยซื้อสลากเลขท้าย 3 ตัวตรงหมายเลข 966 ประจำงวดวันที่ 1 พฤศจิกายน 2547 แล้วถูกรางวัล โจทก์ร่วมไม่ยอมจ่ายเงินรางวัลให้แก่จำเลย ซึ่งไม่เป็นความจริง ถือเป็นการใส่ความโจทก์ร่วมโดยมุ่งประสงค์ให้โจทก์ร่วมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง และการที่จำเลยให้สัมภาษณ์ต่อผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ **จำเลยย่อมทราบดีว่าผู้รับข้อความคือผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชน อาจนำเสนอบทสัมภาษณ์ที่ได้รับมาเผยแพร่ต่อบุคคลทั่วไป** ทั้งข้อความที่จำเลยให้สัมภาษณ์เป็นเรื่องเกี่ยวกับการถูกเงินรางวัลแต่ไม่ได้รับเงินรางวัลอันเป็นความหวังของบุคคลทั่วไปที่ซื้อสลาก ซึ่งมีลักษณะเป็นเรื่องที่สนใจของประชาชน ถือว่าจำเลยมีเจตนาเล็งเห็นผลได้ว่าผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ต้องนำข้อความที่จำเลยให้สัมภาษณ์ไปลงพิมพ์โฆษณาในหนังสือพิมพ์ตามที่จำเลยให้สัมภาษณ์ เมื่อหนังสือพิมพ์นำข้อความที่ให้สัมภาษณ์

ไปลงพิมพ์โฆษณาสมตามเจตนาของจำเลยแล้ว การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาตามมาตรา 328

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 21379/2556 การที่จำเลยที่ 1 ขับรถยนต์ไล่ทำร้ายผู้ตายกับพวกในระยะกระชั้นชิดโดยถือไม้ธนูฟันชูออกนอกรถยนต์เพื่อข่มขู่ผู้ตายกับพวกไปตลอดทาง โดยมีเจตนาจะทำร้ายผู้ตายกับพวก และผลจากการกระทำดังกล่าวทำให้ผู้ตายต้องขับรถจักรยานยนต์ด้วยความเร็วสูงเพื่อหลบหนีการถูกไล่ทำร้ายจนเกิดเหตุชนกับรถยนต์กระบะที่จอดอยู่ จำเลยที่ 1 และที่ 2 ย่อมเล็งเห็นผลได้ว่า การกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้ตายได้รับอันตรายสาหัสและถึงแก่ความตายในเวลาต่อมา จำเลยที่ 1 และที่ 2 ย่อมมีความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตายตาม มาตรา 290

*** คำพิพากษานี้ น่าสนใจตรงที่ว่า ความผิดตามมาตรา 290 นั้น หากความตายเป็นผลโดยตรงจากการทำร้ายแล้ว แม้ผู้กระทำจะมีได้มีเจตนาในผลแห่งความตาย ผู้กระทำก็ต้องรับผิดตามมาตรา 290 ที่ศาลฎีกาวินิจฉัยโดยเห็นว่า จำเลยที่ 1 และที่ 2 ย่อมเล็งเห็นผลได้ว่า การกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้ตายได้รับอันตรายสาหัสและถึงแก่ความตายในเวลาต่อมา มีประเด็นที่น่าวิเคราะห์ต่อไป

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 16412/2555 วันเวลาเกิดเหตุจำเลยพาผู้เสียหายที่ 2 ซึ่งเป็นหญิงคนรักนั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ ระหว่างทางได้เกิดอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ที่จำเลยขับล้มลงทำให้ผู้เสียหายที่ 2 ตกจากรถจักรยานยนต์ได้รับอันตรายสาหัสนอนหมดสติในพงหญ้าข้างทาง แล้วจำเลยหลบหนีไม่ให้ความช่วยเหลือ ทิ้งให้ผู้เสียหายที่ 2 นอนหมดสติในที่ที่เกิดเหตุ เป็นเวลานานถึง 8 วัน และไม่แจ้งให้ผู้เสียหายที่ 1 ซึ่งเป็นมารดาทราบ จนมีผู้ไปพบผู้เสียหายที่ 2 จำเลยย่อมเล็งเห็นผลได้ว่า การงดเว้นไม่ให้ความช่วยเหลือ ผู้เสียหายที่ 2 อาจถึงแก่ความตายได้ เมื่อผู้เสียหายที่ 2 ไม่ถึงแก่ความตาย

จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่นตาม มาตรา 288 ประกอบมาตรา 80 และมาตรา 59 วรรคท้าย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9693/2554 เมื่อสายลับล่อซื้อเมทแอมเฟตามีนได้แล้ว ผู้เสียหายกับพวกเข้าไปจับกุมจำเลยทั้งสาม โดยใช้รถยนต์ 2 คัน คันหนึ่งขับไปขวางหน้ารถยนต์ที่จำเลยที่ 1 เป็นคนขับ และรถยนต์อีกคันหนึ่งที่มีผู้เสียหายนั่งมาด้วยขับไปขวางทางด้านหลัง ผู้เสียหายลงจากรถยนต์มายืนด้านหลังรถยนต์ของจำเลยที่ 1 พร้อมพูดแสดงตัวเป็นเจ้าของพนักงานตำรวจเพื่อจับกุมด้วยเสียงดัง จำเลยที่ 1 ขับรถยนต์ถอยหลังพุ่งตรงไปทางผู้เสียหาย ผู้เสียหายกระโดดหลบ รถยนต์ที่จำเลยที่ 1 ขับชนทางด้านหน้าของรถยนต์ พนักงานตรวจโท.จ. ที่ขวางอยู่ด้านหลังได้รับความเสียหายค่อนข้างมาก การที่จำเลยที่ 1 ขับรถยนต์ถอยหลังดังกล่าว **ย่อมสังเกตเห็นผลได้ว่าหากผู้เสียหายไม่กระโดดหลบรถยนต์ที่จำเลยที่ 1 ขับอาจชนผู้เสียหายซึ่งยืนอยู่ทางด้านหลังในระยะห่างเพียง 5 เมตร ถึงแก่ความตายได้** การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงเป็นความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหายซึ่งเป็นเจ้าพนักงานกระทำตามหน้าที่ตามมาตรา 289 (2)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8943/2553 การที่จำเลยขับรถด้วยความเร็วไล่ติดตามชนรถจักรยานยนต์ 3 คัน ของฝ่ายผู้เสียหายโดยขับไล่ชนทีละคัน คันแรก พ. หลบหนีลงข้างทางได้ทัน จึงหันมาไล่ชนรถจักรยานยนต์ของ ส. เมื่อ ส. ขับหนีเข้าซอยไปได้ ก็หันมาไล่ชนรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายซึ่งหนีไม่ทันถูกชนท้ายรถจนผู้เสียหายกระเด็นตกจากรถจักรยานยนต์ ส่วนรถจักรยานยนต์กระเด็นกระแทกจนถึงน้ำมันรั่วมีรอยน้ำมันหกไปตามทางที่รถจักรยานยนต์ไล่ไป ส่วนผู้เสียหายตกจากรถแล้วกระเด็นข้ามไปอยู่ในช่องเดินรถสวนอย่างเร็วจนรถแท็กซี่ที่สวนมาห้ามล้อไม่ทันเฉี่ยวชนซ้ำอีก **พฤติการณ์ที่จำเลยขับรถติดตามรถจักรยานยนต์ฝ่ายผู้เสียหายมาอย่างกระชั้นชิดด้วยความเร็วและไล่ชนทีละคันเมื่อไล่ทันรถจักรยานยนต์ผู้เสียหายก็พุ่งชนอย่างแรง ซึ่งรถจำเลยมีขนาดและแรง**

ปะทะมากกว่ารถจักรยานยนต์ของผู้เสียหาย พฤติการณ์ดังกล่าวฟังได้ว่า จำเลย
สังเกตเห็นผลได้ว่าอาจทำให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตายได้ นอกจากนี้เมื่อชนแล้วจำเลยยัง
ลงจากรถพร้อมถือมีดเหรียญไปมาทำท่าไล่ฟันผู้เสียหายจนต้องรีบพุงกันหนีขึ้นรถแท็กซี่ไป
ทันที แสดงให้เห็นว่าจำเลยมีเจตนาฆ่าผู้เสียหาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2021/2554 จำเลยใช้มีดขนาดยาวประมาณ 1 ช่วงแขนฟัน
ผู้เสียหายที่ไหล่ขวาขณะหันหลังวิ่งหนี และฟันอย่างแรงจนเกิดบาดแผลยาวประมาณ 10
เซนติเมตร ลึกประมาณ 4 เซนติเมตร ลักษณะการฟันลงเช่นนี้ถือว่าจำเลยเล็งเห็นผลที่จะฟัน
ศีรษะแต่พลาดไปโดนไหล่ขวาแทน จำเลยย่อมต้องเล็งเห็นแล้วว่าหากฟันถูกศีรษะหรือ
ลำคอที่เป็นอวัยวะสำคัญจะทำให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตายได้ การกระทำของจำเลยจึงมี
เจตนาฆ่าผู้เสียหาย

ฎีกานี้ ศาลเห็นว่าจำเลยเล็งเห็นผล แต่จากข้อเท็จจริงศาลวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่า
จำเลยหมายฟันที่หัวของผู้เสียหาย ซึ่งเป็นอวัยวะสำคัญ อาจถือได้ว่าประสงค์ต่อผลใน
ความตาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1332/2553 การจำเลยใช้มีดอโต้ซึ่งเป็นมีดทำครัวขนาดใหญ่
เลือกฟันอย่างแรงที่ศีรษะลำคอและกลางหลัง ซึ่งล้วนเป็นอวัยวะสำคัญจนเป็น
แผลฉกรรจ์ หากรักษาไม่ทันอาจถึงแก่ความตายได้ จำเลยย่อมจะเล็งเห็นผลได้ว่าการ
กระทำของจำเลยอาจทำให้โจทก์ร่วมได้รับอันตรายถึงแก่ความตายได้ พฤติการณ์ที่
ชัดว่าจำเลยมีเจตนาฆ่าโจทก์ร่วมแล้ว แม้เมื่อโจทก์ร่วมล้มลงหมดสติไปจำเลยจะไม่ได้ฟัน
โจทก์ร่วมซ้ำอีกก็ตาม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1314/2553 ก่อนที่จำเลยจะใช้มีดสพาด่าฟันผู้เสียหายนั้น
ผู้เสียหายยื่นปัสสาวะโดยยื่นหันหลังให้จำเลย ที่จำเลยใช้มีดฟันผู้เสียหายเป็นเวลาเดียวกับที่
ผู้เสียหายหันกลับมาทางจำเลย คมมีดถูกด้านข้างศีรษะของผู้เสียหาย แสดงว่าขณะที่จำเลย

กำลังพันผู้เสียหายยังหันหลังอยู่ จำเลยมีโอกาสที่จะเลือกพันอวัยวะส่วนใดของผู้เสียหายก็ได้ เมื่อจำเลยเลือกพันที่ศีรษะซึ่งเป็นอวัยวะสำคัญของร่างกาย ทั้งอาวุธที่ใช้เป็นมีดสปาดำขนาดยาวประมาณ 1 ศอก จัดว่าเป็นอาวุธมีดขนาดใหญ่ และบาดแผลของผู้เสียหายลึกถึงกระดูก ยาวประมาณ 10 เซนติเมตร มีเลือดออกมาก เส้นเลือดแดงขาดบาดแผลเป็นเส้นโค้งครึ่งวงกลม เย็บแผลแล้วไม่มีเลือดออกเพิ่ม แสดงว่าจำเลยพันผู้เสียหายโดยแรง จำเลยยอมเล็งเห็นผลได้ว่าอาจทำให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตายได้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำโดยมีเจตนาฆ่าผู้อื่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 69/2554 จำเลยใช้อาวุธปืนยิงเข้าไปในห้องที่ผู้เสียหายนอนอยู่ กระสุนปืนถูกที่แขนของผู้เสียหาย กระตุกต้นแขนซ้ายหัก จำเลยยอมเล็งเห็นได้ว่าอาวุธปืนดังกล่าวเป็นอาวุธร้ายแรงสามารถยิงถึงแก่ความตายได้ แม้จะยิงผ่านฝาหรือประตูห้องเข้าไปถ้าถูกอวัยวะที่สำคัญก็ถึงแก่ความตายได้ เมื่อกระสุนปืนไม่ถูกอวัยวะสำคัญและผู้เสียหายไม่ถึงแก่ความตาย จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 513/2553 การที่จำเลยล้วงอาวุธปืนในกระเป๋ากางเกงออกมาจะยิงล่าคอของสิบตำรวจโท น. ที่เข้ามาล็อกคอจำเลยทางด้านหลังเพื่อจับกุม แต่ถูกสิบตำรวจโท น. ใช้มือดันปากกระบอกปืนไปทางอื่น และมีเสียงปืนดังขึ้น 1 นัด แล้วจำเลยยังดึงอาวุธปืนมาที่ลำตัวและยิงปืนอีก 1 นัด แม้กระสุนปืนที่จำเลยยิงจะไม่ถูกสิบตำรวจโท น. เพราะสิบตำรวจโท น. ดันข้อมือจำเลยไปก่อน ดังนี้ จำเลยยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้นได้ว่าอาจเป็นเหตุให้สิบตำรวจโท น. ถึงแก่ความตาย จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 159/2553 ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บมีบาดแผล คือ 1) บาดแผลฉีกขาดที่บริเวณด้านบนศีรษะข้างซ้ายค่อนมาทางกึ่งกลางศีรษะยาว 7 เซนติเมตร

ลึกถึงกะโหลกศีรษะ 2) บาดแผลที่ศีรษะด้านขวาเหนือใบหูยาว 7 เซนติเมตร ลึกถึงกะโหลกศีรษะ 3) บาดแผลที่ต้นคอด้านหลังขวา ยาว 5 เซนติเมตร 4) บาดแผลที่มีข้อข้างตรงฐานนิ้วก้อยยาว 2 เซนติเมตร และบริเวณปลายนิ้วนางยาว 4 เซนติเมตร และได้ความจากนายแพทย์ผู้ตรวจรักษาผู้เสียหายว่าบาดแผลหลักหรือบาดแผลสำคัญคือบาดแผลดังกล่าว ซึ่งแสดงว่าถูกฟันหลายครั้งแต่ไม่สามารถทำให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตายได้ทันที แต่ถ้าไม่รักษาอาจจะเกิดการติดเชื้อทำให้ถึงแก่ความตายได้ แม้ทางการแพทย์จะถือว่าไม่ร้ายแรง แต่การที่จำเลยกับพวกร่วมกันใช้มีดเฉพาที่ยึดได้จากจำเลยยาว 15 นิ้ว กว้าง 2.5 นิ้ว เป็นอาวุธฟันที่ศีรษะผู้เสียหายอันเป็นอวัยวะสำคัญโดยแรงถึงกับกะโหลกศีรษะแตกร้าว ทั้งเป็นมีดที่มีขนาดใหญ่อาจใช้ทำร้ายคนให้ถึงแก่ชีวิตได้ เมื่อพิเคราะห์ถึงตำแหน่งและสภาพของบาดแผลดังกล่าวที่ต้องใช้เวลาในการรักษาบาดแผลนานประมาณ 6 สัปดาห์ ถ้าไม่มีอาการแทรกซ้อน ซึ่งหากไม่ได้รับการรักษาก็อาจติดเชื้อเป็นอันตรายถึงแก่ความตายได้ ย่อมแสดงว่าจำเลยกับพวกฟันผู้เสียหายโดยแรงบริเวณศีรษะอันเป็นอวัยวะสำคัญ จำเลยย่อมเล็งเห็นผลได้ว่าการทำร้ายผู้เสียหายโดยใช้มีดขนาดใหญ่เป็นอาวุธฟันลงไปศีรษะโดยแรงเช่นนี้ผู้เสียหายได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิตได้ ดังนั้น จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 92/2553 การที่จำเลยทั้งสองขับรถจักรยานยนต์หนีโดยมีรถยนต์ของผู้เสียหายซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตำรวจไล่ตามมาติด ๆ เป็นระยะทางหลายกิโลเมตร และจำเลยที่ 2 ขว้างลูกกระเบิดไปข้างหลังโดยเล็งเห็นว่าลูกกระเบิดที่ขว้างไปดังกล่าวสามารถทำให้ผู้เสียหายและพวกซึ่งอยู่ในรถยนต์ที่ไล่ตามมาอาจถึงแก่ความตายได้ หากลูกกระเบิดเกิดระเบิดขึ้น จึงเป็นการขว้างโดยมีเจตนาฆ่าผู้เสียหายกับพวก แต่การกระทำของจำเลยทั้งสองไม่บรรลุผล เพราะลูกกระเบิดที่ขว้างไม่เกิดระเบิดเนื่องจากยังไม่ได้ถอดสลักนิรภัยซึ่งอาจเป็นเพราะจำเลยที่ 2 รีบร้อนเกินไป เมื่อปรากฏผลการตรวจพิสูจน์ลูกกระเบิดว่าอยู่ในสภาพใช้การได้ หากเกิดระเบิดขึ้นมีอำนาจทำลายสังหารชีวิตมนุษย์ สัตว์ และทรัพย์สินให้เสียหายได้ในรัศมีวงจรรadius 10 เมตร จากจุดระเบิดการกระทำของจำเลยทั้งสองจึงเป็นความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหายตามมาตรา 289 (2) ประกอบด้วยมาตรา 80

การกระทำโดยเล็งเห็นผลนั้นหมายความว่า ผลนั้นจะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน
เท่าที่บุคคลในภาวะเช่นนั้นจะเล็งเห็นได้ มิใช่เพียงเล็งเห็นว่าผลนั้นอาจเกิดขึ้นได้
หากไม่ได้ความเช่นนั้น จะว่าเป็นการเล็งเห็นผล ไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9805/2554 การกระทำโดยเล็งเห็นผลนั้นหมายความว่า
ผลนั้นจะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอนเท่าที่บุคคลในภาวะเช่นนั้นจะเล็งเห็นได้ มิใช่เพียงเล็งเห็นว่า
ผลนั้นอาจเกิดขึ้นได้ ได้ความว่าจำเลยที่ 2 ขับรถจักรยานยนต์โดยมีจำเลยที่ 1 นั่งซ้อนท้าย
ขณะที่รถจักรยานยนต์ของจำเลยทั้งสองประกบรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหาย จำเลยที่ 1
กระชากกระเป๋าสะพายของผู้เสียหายที่แขวนอยู่ที่กระจกรถจักรยานยนต์อย่างแรง ทำให้
รถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายล้มลงและผู้เสียหายได้รับอันตรายแก่กาย จำเลยทั้งสองไม่
อาจเล็งเห็นผลได้แน่นอนว่าการกระชากกระเป๋าสะพายของจำเลยที่ 1 จะทำให้
รถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายล้มลงเพราะรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายอาจจะล้มหรือไม่
ล้มก็ได้ การกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นเพียงวิธีการเอาทรัพย์สินของผู้เสียหายไปเท่านั้น แม้
รถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายจะล้มลงเป็นเหตุให้ผู้เสียหายได้รับอันตรายแก่กายอันเป็นผล
มาจากแรงกระชากกระเป๋าสะพายของจำเลยที่ 1 ก็หาใช่จำเลยทั้งสองกระทำโดยมีเจตนา
เล็งเห็นผลอันถือเป็นการใช้กำลังประทุษร้ายตามความหมายของกฎหมายแต่ประการใดไม่
จำเลยทั้งสองจึงไม่มีความผิดฐานร่วมกันชิงทรัพย์ตามฟ้อง คงมีความผิดฐานร่วมกันลัก
ทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดเท่านั้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1260/2554 เจตนาฆ่าโดยเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น
ผู้กระทำได้เล็งเห็นผลของการกระทำแล้วว่าจะทำให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตายได้ ซึ่งเป็น
ผลที่เห็นได้ชัดว่าจะเกิดขึ้น มิใช่เพียงแค่อาจจะเกิดขึ้นเท่านั้น การที่จำเลยกับพวกร่วมกันถีบ
รถจักรยานยนต์ที่ผู้เสียหายทั้งสอง **ขับด้วยความเร็ว 70 กิโลเมตรต่อชั่วโมงซึ่งเป็น
ความเร็วไม่มาก** ทำให้ผู้เสียหายทั้งสองไถลไปตามไหล่ทางที่มีหญ้าขึ้นปกคลุม และได้รับ
บาดเจ็บสาหัสเป็นส่วนใหญ่ คงมีแต่ผู้เสียหายที่ 2 ที่นิ้วมือขวาฉีกด้วยเท่านั้น จึงเป็น
พฤติการณ์ที่แสดงว่าจำเลยเพียงเจตนาทำร้ายเท่านั้น

3. ไม่รู้ข้อเท็จจริง/สำคัญผิดในข้อเท็จจริง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 11683/2556 จำเลยเบิกความว่า จำเลยเข้าใจว่า ผู้เสียหายที่ 1 อายุประมาณ 18 ปี ถึง 19 ปี เพราะรูปร่างสูงใหญ่ ซึ่งในข้อนี้ผู้เสียหายที่ 2 เบิกความตอบทนายจำเลยถามค้านว่า ผู้เสียหายที่ 1 มีรูปร่างสูงใหญ่กว่าอายุ หากดูภายนอกเพียงผิวเผินอาจเข้าใจได้ว่ามีอายุเกิน 18 ปีแล้ว เจ้าของร้านอาหารริมซีรับ ผู้เสียหายที่ 1 เข้าทำงานเนื่องจากเข้าใจว่าผู้เสียหายที่ 1 มีอายุเกิน 18 ปี ส่วน ผู้เสียหายที่ 3 ก็เบิกความทำนองเดียวกันว่า หากเทียบกับเพื่อนรุ่นเดียวกัน ผู้เสียหายที่ 1 จะรูปร่างสูงใหญ่กว่าเพื่อน บุคคลทั่วไปมองผู้เสียหายที่ 1 แล้วอาจเข้าใจได้ว่ามีอายุ 17 ถึง 18 ปี จึงเชื่อสมกับคำเบิกความของจำเลยดังกล่าว นอกจากนี้ยังปรากฏด้วยว่า ก่อนเกิดเหตุผู้เสียหายที่ 1 เคยทำงานเป็นเด็กเสิร์ฟที่ร้านอาหารริมซีมาก่อนโดยทำงานตั้งแต่วันที่ 9 ถึง 19 นาฬิกา อีกทั้งหลังเกิดเหตุผู้เสียหายที่ 1 บอกผู้เสียหายที่ 2 และที่ 3 ว่า นอกจากจำเลยแล้วยังมีชายอื่นกระทำชำเราผู้เสียหายที่ 1 อีก 11 คน จึงมีเหตุผลเชื่อได้ว่า รูปร่างและลักษณะของผู้เสียหายที่ 1 ทำให้ผู้พบเห็นเข้าใจว่าผู้เสียหายที่ 1 มีอายุเกินกว่า 18 ปี จำเลยอาจสำคัญผิดว่าผู้เสียหายที่ 1 อายุเกิน 18 ปี ดังที่อ้างก็เป็นได้ หากเป็นเช่นนี้ย่อมเป็นการสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดทั้งสองฐานตามฟ้องและทำให้เป็นการกระทำที่ขาดเจตนาตามมาตรา 59 วรรคสาม พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบมายังมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ ต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่จำเลย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 227 วรรคสอง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9285/2556 เมื่อจำเลยสำคัญผิดว่าผู้เสียหายพันวัย ผู้เยาว์ โดยเข้าใจว่าผู้เสียหายมีอายุเกินกว่า 18 ปี แล้ว จึงเป็นการสำคัญผิดในข้อเท็จจริงเรื่องอายุอันเป็นองค์ประกอบความผิดตามมาตรา 318 วรรคแรก การกระทำของจำเลยจึงขาดเจตนากระทำความผิดฐานดังกล่าวตาม มาตรา 59 วรรคสาม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 19960/2555 ขณะจำเลยรับผู้เสียหายเข้าทำงานไม่ได้ ตรวจดูหลักฐานเกี่ยวกับอายุของผู้เสียหายก่อน ผู้เสียหายมีรูปร่างโตกว่าเด็กทั่วไปตัวใหญ่ และมีส่วนสูงประมาณ 155 เซนติเมตร และเมื่อพิจารณาภาพถ่ายของผู้เสียหายแล้วก็มีรูปร่างสูงใหญ่และลักษณะสูงใหญ่เกินกว่าเด็กหญิงที่มีอายุ 15 ปี โดยทั่วไป เช่นนี้จึงมีเหตุผลที่จำเลยจะเข้าใจโดยสุจริตว่าผู้เสียหายมีอายุ 17 ถึง 18 ปี การที่จำเลยสำคัญผิดเกี่ยวกับอายุของผู้เสียหายนี้เป็นการไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดฐานกระทำชำเราเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีตาม มาตรา 277 วรรคแรก ประกอบมาตรา 59 วรรคสาม วรรคสอง และวรรคหนึ่ง แม้จะมีบทบัญญัติความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในมาตรา 276 วรรคแรก แต่เมื่อผู้เสียหายยินยอมให้จำเลยกระทำชำเรา การกระทำของจำเลยก็ไม่เป็นความผิดมาตรา 276 วรรคแรก

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10139/2557 จำเลยทั้งสี่เอาทรัพย์สินของผู้เสียหายไปโดยมีเจตนาเพื่อจะตรวจดูว่าทรัพย์สินที่เอาไปนั้นเป็นของจำเลยทั้งสี่ที่ถูกคนร้ายลักไปหรือไม่เท่านั้น มิใช่เป็นการเอาไปเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น จึงไม่เป็นการกระทำ "โดยทุจริต" ตามบทนิยามความหมายของคำว่า "โดยทุจริต" ในมาตรา 1 (1) การกระทำของจำเลยทั้งสี่จึงไม่ครบองค์ประกอบความผิดฐานลักทรัพย์เพราะขาดเจตนาพิเศษเรื่องการกระทำโดยทุจริตดังกล่าว ซึ่งย่อมส่งผลทำให้การกระทำของจำเลยทั้งสี่ไม่ครบองค์ประกอบความผิดฐานปล้นทรัพย์ตามที่โจทก์ฟ้องไปด้วย และการกระทำของจำเลยทั้งสี่เช่นนี้หาใช่ว่าจำเลยทั้งสี่กระทำโดยไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด ซึ่งถือว่าจำเลยทั้งสี่ไม่มีเจตนากระทำความผิดตามมาตรา 59 วรรคสอง ประกอบวรรคสาม ดังคำพิพากษาของศาลชั้นต้นไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5729/2556 จำเลยที่ 1 พยายามข่มขืนกระทำชำเราผู้ตาย โดยใช้กำลังประทุษร้ายผู้ตายจนหมดสติ **แล้วนำไปทิ้งที่อ่างเก็บน้ำโดยเข้าใจว่าผู้ตายถึงแก่ความตายแล้ว** ดังนั้น การที่จำเลยที่ 1 มิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดว่าผู้ตายยังไม่ถึงแก่ความตาย จะถือว่าจำเลยที่ 1 ประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลไม่ได้ การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงขาดองค์ประกอบความผิดตามความในมาตรา 59 วรรคสาม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 18654/2555 จำเลยที่ 1 ทำสัญญาซื้อขายหน้าดินจากจำเลยที่ 2 โดยมีได้ระวางว่าหน้าดินที่จำเลยที่ 2 เสนอขายจะเป็นที่ดินของผู้ใด หลังจากนั้นจำเลยที่ 1 ให้ ว. กับพวก ลูกจ้างของจำเลยที่ 1 เข้าไปขุดดินในที่ดินของโจทก์ร่วมตามสัญญาซื้อขายดังกล่าว **อันเป็นการกระทำโดยสุจริต จึงขาดเจตนารบกวณการครอบครองอสังหาริมทรัพย์และหลักทรัพย์ของโจทก์ร่วม จำเลยที่ 1 ไม่มีความผิดฐานบุกรุกและหลักทรัพย์** ส่วนจำเลยที่ 2 นำหน้าดินของโจทก์ร่วมมาขายให้แก่จำเลยที่ 1 จนลูกจ้างของจำเลยที่ 1 เข้ามาขุดเอาหน้าดินของโจทก์ร่วมไปโดยใช้ยานพาหนะนั้น นับว่าเป็นการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองแล้ว ถือได้ว่าจำเลยที่ 2 มีเจตนารบกวณการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของโจทก์ร่วมโดยปกตีสุข เข้าไปในที่ดินของโจทก์ร่วมและเอาทรัพย์ของโจทก์ร่วมไปโดยทุจริต โดยกระทำผ่านจำเลยที่ 1 กับพวก แต่เมื่อฟังว่าจำเลยที่ 1 ไม่มีความผิด จำเลยที่ 2 จึงไม่มีความผิดฐานร่วมกันบุกรุกและหลักทรัพย์โดยรวมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปตามที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 วินิจฉัย คงฟังได้เพียงว่า จำเลยที่ 2 มีความผิดฐานบุกรุกและหลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะเท่านั้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5241/2555 การที่จำเลยนำแผ่นซีดีภาพยนตร์ของกลางซึ่งเป็นของเก่า และมีจำนวนเล็กน้อยเพียง 27 แผ่น ออกมาวางจำหน่ายในร้านแผงลอยปะปนกับสินค้าอื่นอย่างเปิดเผยในราคาต่ำกว่าทุนมาก มิได้มีลักษณะของการค้าเพื่อการ

แสวงหาผลกำไร จึงมีเหตุผลที่น่าเชื่อว่าเป็นเพราะ **จำเลยเข้าใจโดยสุจริตว่า การนำเอา แผ่นซีดีภาพยนตร์เก่าออกมาจำหน่ายในลักษณะดังกล่าว มิใช่เป็นการประกอบกิจการในการจำหน่ายภาพยนตร์ซึ่งต้องได้รับอนุญาตนั่นเอง** เพราะไม่มีเหตุผลใดเลยที่จำเลยจะต้องมาสู่มเสี่ยงต่อโทษปรับในอัตราที่สูงเพียงการได้รับค่าตอบแทนที่น้อยมาก เช่นนี้ ตามสภาพและพฤติการณ์แห่งการกระทำของจำเลย ฟังได้ว่าจำเลยไม่มีเจตนาที่จะประกอบกิจการจำหน่ายภาพยนตร์โดยไม่ได้รับใบอนุญาตโดยถูกต้อง จำเลยจึงไม่มีความผิดตามฟ้อง ปัญหาดังกล่าวแม้จำเลยมิได้ยกขึ้นฎีกา แต่เมื่อศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดก็ชอบที่ศาลฎีกาจะยกฟ้องโจทก์เสียได้ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 185 ประกอบ มาตรา 215 และ 225

***การไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด เป็นการไม่รู้ข้อเท็จจริงนั้น ๆ ก็เพียงพอแล้ว มิได้หมายความว่า ผู้กระทำต้องรู้ด้วยว่าความผิดนั้นต้องมีข้อเท็จจริงใด เป็นองค์ประกอบของความผิดบ้าง มิเช่นนั้น ผู้กระทำความผิดได้ ก็คงมีแต่ผู้เรียนกฎหมายอาญาเท่านั้น เช่น รู้ว่าการกระทำของตนเป็นการฆ่าผู้อื่น ไม่จำเป็นต้องรู้ว่ามาตรา 288 บัญญัติ องค์ประกอบของความผิดไว้อย่างไร ก็สามารถฟังได้ว่าผู้กระทำมีเจตนาในการกระทำความผิดแล้ว สำหรับคำพิพากษาศาลฎีกานี้ เห็นว่า จำเลยไม่รู้ว่าการกระทำของตนเป็นการประกอบกิจการในการจำหน่ายภาพยนตร์ซึ่งต้องได้รับอนุญาต จึงไม่เป็นความผิด ก็ดูจะขัดกับมาตรา 64 ที่ว่า **“บุคคลจะแก้ตัวว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นจากความรับผิดชอบในทางอาญาไม่ได้”** เทียบกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 227/2551 วินิจฉัยว่า จำเลยกับพวกที่หลบหนีร่วมกันล่าสัตว์ป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว โดยการ **เคาะไม้ไล่ต้อนสัตว์ป่า เพื่อให้พวกของจำเลยที่ดักรออยู่ใช้อาวุธปืนยิงล่าสัตว์ป่า** ดังกล่าวซึ่งดำรงชีพอยู่ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว และตาม พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าฯ **มาตรา 4 ให้คำนิยามของคำว่า "ล่า" หมายความว่า เก็บ ดัก จับ ยิงฆ่า** หรือทำอันตรายด้วยประการอื่นใดแก่สัตว์ป่าที่ไม่มีเจ้าของและอยู่เป็นอิสระ และ **หมายความรวมถึงการไล่ การต้อน การเรียก หรือการล่อเพื่อการกระทำดังกล่าวด้วย** ดังนั้น การเคาะไม้ไล่ต้อนสัตว์ป่าจึงอยู่ในความหมายของคำว่า "ล่า" ตามคำนิยาม ดังกล่าว การกระทำของจำเลย

จึงเป็นการกระทำที่ครบองค์ประกอบของความผิดและเป็นความผิดสำเร็จฐานล่า
สัตว์ป่าตามฟ้อง มิใช่เป็นความผิดฐานพยายามล่าสัตว์ป่า จากคำพิพากษาศาลฎีกานี้
จำเลยไม่อาจอ้างได้ว่าตนไม่รู้ได้ว่าตามกฎหมายแล้วการกระทำของตนทำไปจนสำเร็จแล้ว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8033/2553 นายอำเภอท่ายางออกหนังสือรับรองการทำ
ประโยชน์ (น.ส.3 ก.) สำหรับที่ดินพิพาทให้แก่ ม. และ ย. ในปี 2520 ในที่ดินพิพาทมีโรงสี
และบ้านของ ม. ปลูกสร้างอยู่โดยไม่มีชาวบ้านเข้าไปใช้ประโยชน์ใดๆ ในที่ดินพิพาทใน
ลักษณะที่เป็นสาธารณะมานานแล้ว ย่อมเป็นเหตุให้จำเลยเชื่อโดยสุจริตว่า ม. และ ย. มี
สิทธิครอบครองที่ดินพิพาทและจำเลยยอมเสียค่าตอบแทนเป็นเงินถึง 120,000 บาท ในการ
ซื้อที่ดินพิพาทจาก ม. และ ย. ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า จำเลยเข้าครอบครองที่ดินพิพาท
โดยไม่มีเจตนาที่จะบุกรุกที่ดินอันเป็นสาธารณประโยชน์แต่อย่างใด ถึงแม้ต่อมาจำเลยจะได้
ทราบจากหนังสือของนายอำเภอท่ายางว่าที่ดินพิพาทเป็นส่วนหนึ่งของศาลาธรรมน้ำหนอง
ขานางสาธารณประโยชน์ ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินก็เป็นเพียงหลักฐานที่ยังยืนยันกัน
อยู่กับหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) ที่เป็นเอกสารสิทธิของที่ดินพิพาท ทั้ง
จำเลยก็ได้ได้ออกจากที่ดินที่พิพาทและกลับเข้าไปยึดถือครอบครองใหม่ แต่ครอบครองที่ดิน
พิพาทด้วยเจตนาเดียวกันตลอดมาโดยจำเลยเข้าใจมาแต่ต้นว่าตนมีสิทธิครอบครองในที่ดิน
พิพาทซึ่งไม่อาจถือได้ว่าจำเลยมีเจตนาบุกรุกที่ดินพิพาท การที่จำเลยอยู่ในที่ดินพิพาท
ตลอดมาด้วยเจตนาเดิมและด้วยการกระทำที่ไม่เป็นความผิดมาตั้งแต่แรก จึงไม่อาจถือว่า
จำเลยเกิดเจตนาบุกรุกขึ้นมาใหม่หลังจากทราบจากนายอำเภอท่ายางว่าที่ดินพิพาทเป็นสา
ธารณสมบัติของแผ่นดิน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1761/2552 จำเลยนำเช็คซึ่งเป็นตัวเงินปลอมเข้าบัญชี
จำเลยเพื่อเรียกเก็บเงินแทนนางยุพาโดยไม่ทราบว่าเป็นตัวเงินปลอม การกระทำของจำเลย
จึงเป็นการกระทำโดยไม่รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิด เป็นการขาดเจตนา
กระทำผิดฐานใช้ตัวเงินปลอมตาม มาตรา 268 วรรคแรก ประกอบมาตรา 266 (4)

และมาตรา 59 วรรคสาม วรรคสอง และวรรคหนึ่ง จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานร่วมกับพวก ใช้ตัวเงินปลอม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5396/2549 โจทก์ซึ่งเป็นผู้เช่าผิดสัญญาไม่ชำระค่าเช่า จำเลยที่ 1 จึงให้จำเลยที่ 2 ไปล็อกกุญแจปิดร้านอาหารเพื่อมิให้โจทก์เช่าต่อไป โดยจำเลยที่ 1 คิดว่าตนเองมีอำนาจกระทำการได้ตามสัญญาเช่าที่ระบุว่าถ้าผู้เช่าผิดสัญญาไม่ชำระค่าเช่าภายในกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ ผู้ให้เช่าย่อมทรงสิทธิในการกลับเข้าครอบครองทรัพย์สินที่เช่าตามสัญญานี้โดยพลัน การกระทำของจำเลยทั้งสองจึงเป็นการขาดเจตนาที่จะกระทำผิดฐานบุกรุก ทั้งข้อสัญญาดังกล่าวมิได้ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน และมีได้เป็นสัญญาที่ไม่เป็นกรรมจำเลยทั้งสองไม่มีความผิดฐานบุกรุก

หากพิจารณาไปตามโครงสร้างความรับผิดทางอาญา น่าจะต้องวินิจฉัยองค์ประกอบความผิดเสียก่อน ซึ่งในปัญหานี้ คือ เจตนาอันเป็นองค์ประกอบความผิด หากเมื่อการกระทำครบองค์ประกอบความผิดแล้ว จึงจะพิจารณาต่อไปว่า มีเหตุอันเป็นการยกเว้นความผิดหรือไม่ เช่น การกระทำความผิดดังกล่าวเกิดจากการยินยอมของผู้เสียหาย และเป็นที่ยินยอมอันมีอยู่ในเวลาที่กระทำผิดและไม่ขัดต่อศีลธรรมหรือไม่ แต่จากคำพิพากษาศาลฎีกานี้ เหมือนศาลจะเอาทั้งสองเรื่องมาวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยไม่มีความผิด

4. การรับโทษหนักขึ้นเพราะผล

การรับโทษหนักขึ้นเพราะผล เป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้ผู้กระทำผิดต้องรับโทษหนักขึ้นหากผลนั้นเป็นผลโดยตรง

จากการกระทำและเป็นผลกรรมตาย่อมเกิดขึ้นได้ (มาตรา 63) แม้ผู้กระทำจะไม่มีเจตนา ประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นในผลนั้นก็ตาม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1867/2553 จำเลยใช้อาวุธมีดปลายแหลมจี้ผู้เสียหาย และเอาโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้เสียหายและรถยนต์ของบิดาของผู้เสียหายไป **เมื่อการกระทำของจำเลยเป็นเหตุให้ผู้เสียหายรับอันตรายแก่กายจำเลยก็ต้องรับโทษหนักขึ้น** แม้ผู้เสียหายได้รับบาดเจ็บที่ต้นแขนซ้ายจากมีดของจำเลย **เนื่องจากอุบัติเหตุ จำเลยไม่มีเจตนาทำร้ายผู้เสียหาย ก็ไม่ใช่ข้อสำคัญ** เพราะการที่จำเลยจะรับโทษหนักขึ้นด้วยเหตุที่ผู้เสียหายรับอันตรายแก่กายนั้น จำเลยไม่จำเป็นต้องกระทำโดยมีเจตนา เพียงแต่พิจารณาว่าผลที่ผู้เสียหายรับอันตรายแก่กายนั้น เป็นผลที่ตามกรรมตาย่อมเกิดขึ้นได้ตามมาตรา 63 หรือไม่ เมื่อจำเลยใช้มีดปลายแหลมจี้ผู้เสียหายการที่ผู้เสียหายรับอันตรายแก่กายจากมีดนั้นจึงยอมเป็นผลกรรมตาที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของจำเลยแล้ว **จำเลยจึงมีความผิดฐานชิงทรัพย์เป็นเหตุให้ผู้เสียหายรับอันตรายแก่กายตามมาตรา 339 วรรคสาม**

5. การกระทำโดยพลาด

การกระทำโดยพลาดตามมาตรา 60 หรือที่เรียกกันว่าเจตนาโชน หากผู้กระทำมีเจตนาต่อผู้เสียหายแรกอย่างไร ก็ต้องถือว่ามีเจตนาต่อผู้ที่ได้รับผลร้ายโดยพลาดไปเช่นเดียวกัน แม้ผลร้ายที่เกิดขึ้นนั้น จะไม่รุนแรงก็ตาม เช่น ยิงผู้เสียหายรายแรกโดยเจตนาฆ่า แต่ผลร้ายเกิดแก่ผู้เสียหายรายที่ 2 โดยพลาดไปมีเพียงแผลถลอก ก็ต้องถือว่าเจตนาฆ่าต่อผู้เสียหายที่ 2 มิใช่เพียงแต่เจตนาทำร้าย

การจะพิจารณาว่าการกระทำของจำเลยเป็นการกระทำโดยพลาดหรือไม่ ต้องพิจารณาเสียก่อนว่า จำเลยย่อมเล็งเห็นผลร้ายที่เกิดแก่บุคคลอื่นนั้นหรือไม่ หากเป็นเจตนาเล็งเห็นผลมาแต่แรกแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องพิจารณาเรื่องพลาด หากไม่ใช่เจตนาเล็งเห็นผล จึงพิจารณาเรื่องพลาด และหากเป็นเรื่องพลาดแล้ว ต้องถือว่าจำเลยมีเจตนาต่อผู้รับผลร้ายเช่นเดียวกัน และไม่ต้องพิจารณาต่อไปว่าผลร้ายที่เกิดขึ้นต่อผู้รับผลร้ายนั้นเป็นการกระทำโดยประมาทหรือไม่ เพราะถือว่าจำเลยมีเจตนาต่อผู้รับผลร้ายแล้ว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2865/2553 ผู้กระทำผิดซึ่งเป็นผู้ถูกข่มเหงจะอ้างเหตุบันดาลโทสะได้จะต้องกระทำต่อผู้ข่มเหง ตามข้อเท็จจริงไม่ได้ควมว่า ป. ได้ข่มเหงหรือร่วมกับ น. ข่มเหงจำเลยแต่อย่างใด จำเลยจะใช้อาวุธปืนยิง น. แต่กระสุนปืนไปถูก ป. ซึ่งอยู่ด้านหน้าของ น. **จำเลยย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำได้ว่ากระสุนปืนที่จำเลยยิงออกไปนั้นจะถูก ป. ที่อยู่ในบริเวณดังกล่าวได้ การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นการกระทำโดยพลาดตาม ป.อ. มาตรา 60** จำเลยจะอ้างว่าจำเลยเจตนาฆ่า น. ด้วยเหตุบันดาลโทสะแต่ผลของการกระทำเกิดแก่ ป. โดยพลาดไป จึงต้องถือว่าจำเลยเจตนาฆ่า ป. ด้วยเหตุบันดาลโทสะด้วยไม่ได้ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยเจตนาฆ่า ป. แต่ ป. มิได้เป็นผู้ข่มเหงจำเลย จำเลยจึงไม่อาจอ้างเหตุบันดาลโทสะได้ แม้จะได้ความจากทางนำสืบของโจทก์และโจทก์ร่วมว่า เมื่อ ป. ถูกจำเลยยิงล้มลง น. วิ่งหนีจำเลยใช้อาวุธปืนดังกล่าวยิง น. ถึงแก่ความตายด้วยเหตุบันดาลโทสะก็ตามก็เป็นคนละตอนและคนละเจตนาแยกต่างหากจากกันกับที่จำเลยยิง ป.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 895/2553 จำเลยขับรถจักรยานยนต์มาที่หน้าร้านอาหารที่เกิดเหตุและใช้อาวุธปืนยิงใส่ผู้เสียหายที่ 2 ที่อยู่บริเวณหน้าร้าน กระสุนปืนถูกผู้เสียหายที่ 2 และที่ 3 ซึ่งลักษณะบาดแผลของผู้เสียหายที่ 2 ที่ถูกยิงบริเวณหัวไหล่ บ่งชี้ว่าเป็นการยิงไปยังส่วนบนของร่างกายซึ่งจำเลยย่อมเล็งเห็นได้ว่ากระสุนปืนอาจถูกอวัยวะสำคัญของผู้เสียหายที่ 2 ถึงแก่ความตายได้ อันถือเป็นการกระทำโดยเจตนาฆ่า เมื่อการกระทำไม่

บรรลุลผล จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหายที่ 2 และกระสุนปืนยังพลาดไปถูกผู้เสียหายที่ 3 ที่บริเวณไหล่ปลาร้า ต้องถือว่าจำเลยกระทำโดยเจตนาฆ่าผู้เสียหายที่ 3 เช่นเดียวกันตามมาตรา 60 แต่การกระทำไม่บรรลุลผล จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหายที่ 3 ด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 895/2553 จำเลยช้บรรลุลกระทำนยนต์มาที่หน้าร้านอาหารที่เกิดเหตุและใช้อาวุธปืนยิงใส่ผู้เสียหายที่ 2 ที่อยู่บริเวณหน้าร้าน กระสุนปืนถูกผู้เสียหายที่ 2 และที่ 3 ซึ่งลักษณะบาดแผลของผู้เสียหายที่ 2 ที่ถูกยิงบริเวณหัวไหล่ บ่งชี้ว่าเป็นการยิงไปยังส่วนบนของร่างกายซึ่งจำเลยย่อมเล็งเห็นได้ว่ากระสุนปืนอาจถูกอวัยวะสำคัญของผู้เสียหายที่ 2 ถึงแก่ความตายได้ อันถือเป็นการกระทำโดยเจตนาฆ่า เมื่อการกระทำไม่บรรลุลผล จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหายที่ 2 และกระสุนปืนยังพลาดไปถูกผู้เสียหายที่ 3 ที่บริเวณไหล่ปลาร้า ต้องถือว่าจำเลยกระทำโดยเจตนาฆ่าผู้เสียหายที่ 3 เช่นเดียวกันตาม ป.อ มาตรา 60 แต่การกระทำไม่บรรลุลผล จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าผู้เสียหายที่ 3 ด้วย